

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

8 V. sanctificata fuerit per propriam dispensationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Virum Beata Virgo sanctificata fuerit per propriam dispositionem.

Anton.

Dionys.
Carthuf.Chrysost.
Origen.
Niceph.

D. Thom.

Obiectio.

Responsio.

Anton.

quos infra referam. Verum est tamen, non omnes Patres disertè affirmare B. Virginem, eo tempore rationis vsum habuisse, satis tamen indicant, & expressius habetur in illa historia, quæ nomini Hieronymi circumfertur, & Antonin. i. p. historiali, tit. 4. capit. 6. §. 10. dicit, *nihil illi tunc defuisse ad perfectam ætatem, & iam tunc ascendisse mente ad quindecim gradus perfectionis, in quindecim Psalmis centici gradum significatos, & idem sentit Dionysius Carthuf. in i. p. vitæ Christi. §. 2. ergo fuit acceleratus vsum rationis Virgini in ea ætate, ordinaria enim lege naturæ, non poterat tunc ratione uti. Quod, visitato exemplo Ioannis Baptistæ, confirmare possumus. Ille enim (sicut virum decebat) à tenera ætate, quando iuxta naturæ leges, nondum ratiocinari poterat ab Spiritu Sæcto motus, & illuminatus, in eremum abiit, ut diuinæ contemplationi vacaret, ut Chrysostomus indicat homil. 38. in Matth. & Orig. homil. 9. in Lucam, & clariùs Nicephorus libr. 1. histor. c. 14. Sic ergo Beata Virgo (sicut decebat Virginem) templi adiit, ubi continua ferè Dei cõtemplatione frui posset. Ergo verisimile est, hunc rationis vsum, quem sepius in infantia Virginem habuisse conspicimus, cõstantem, ac perpetuum in ea fuisse. Tertiò accedit, quod Dei opera perfecta sunt, eiusque dona sine poenitentia, neque auferuntur sine culpa, præsertim quando dantur in utilitatem, & perfectiorem sanctificationem suscipientium: vadit, ut sit, etiam hæc maior perfectio Virginis, eius statui, & dignitati valde consentanea, nihilque derogat Christo: est enim illi proprium habuisse in vtero matris vsum rationis in clara Dei visione, & in facultate vtendi omni scientia, & in omni materia pro suo arbitrio, atque adeò in tali vsum rationis, quo posset perpetuò vigilare, & omnem inferiorum potentiarum motum præuenire, de quo vsum videtur D. Thom. art. 4. loqui, B. autem Virgo tantum habuit facultatem vtendi ratione in ijs, quæ ad Dei, & Christi cognitionem pertinebant.*

Sed obijci potest, quia Sancti supra citati loquentes de accelerato vsum rationis Ioannis Baptistæ, dicunt fuisse per modum prophetice reuelationis, quæ non solet dari permanenter & per modum habitus, sed actualis motionis. Et confirmatur, quia videmus multiplicare miracula sine necessitate. Oportebit enim consequenter dicere Beatâ virginem potuisse in infantia intelligere, sine conuersione ad phantasmata, vel certè Deum miraculosè disposuisse, aut confortasse sensus eius, ut perfectè possunt rationi cooperari. Satis ergo esse videtur, quod per actualement & transeuntem reuelationem rationis vsum habuerit: tum in primo instanti sanctificationis: tum etiam fortasse postea pro alicuius temporis, seu occasionis opportunitate. Respondetur hunc modum dicendi etiam esse probabilem, & iuxta illum posse non difficile accommodari omnia, quæ ex Patribus, & historijs attulimus: prior tamen, quem elegimus, verisimilior videtur, & diuinæ bonitati, atque prouidentie magis consentaneus, & certè saltem ex eo tempore, quo Beata Virgo fuit in templo præsentata, non videtur dubitandum, quin facultatem habuerit perfectè intelligendi, ac diuina mysteria contemplandi. Hoc enim munus semper in templo exercuisse, Patres omnes docent: nec enim ob alium finem illuc oblata est: non potuit autem etiam eo tempore ratione uti absque speciali gratia, & privilegio. Eadem ergo ratione dicere possumus similem gratiam anteriori tempore accepisse. Præsertim cum Antoninus dicat, eo tempore iam Virginem mentem ascendisse ad supremum gradum perfectionis.

): (

HÆc quæstio ex præcedenti definita est. Dicendum est enim Beatam Virginem fuisse sanctificatam per propriam dispositionem. Ita docet S. Bernardus loco supra citato. Et probatur ex dictis. Primò, quia in illo instanti B. Virgo habuit cognitionem Dei, non est autem verisimile habuisse illam ociosam, & quali emortuam. Habuit ergo simul actum liberi arbitrij in Deum, quo illum super omnia dilexit: nam in hunc potissimum finem data est ei hæc cognitio: & omnes coniecturæ: quibus ad cognitionem probandam vsum sumus, efficacius de spe, & amore procedunt: ergo. Secundo, quia sanctificari per propriam actum est perfectior modus (ut D. Tho. infra probat. q. 34. a. 3.) Ergo credendum est hoc modo fuisse sanctificatam Virginem. Et confirmatur, quia nullus sanctificatur fine proprio libero consensu, nisi veluti per accedens imperentiam vtendi ratione, ratio enim perfecta, ac propria inuendi amicitiam diuinam, & veluti spirituale desponsationem, quæ in prima sanctificatione fit, vtriusque partis consensum requirit: sed in Virgine non erat hæc impotentia, nam (ut ostensum est) ratione uti poterat, ergo. Tertiò, quia propter has rationes tam Angeli, quàm Adam sanctificati fuerunt per propriam dispositionem, & idem dicendum est de Ioanne Baptista, nam gaudium illud, quo exultauit, signum amoris fuit: multò ergo magis asserendum hoc erit de Virgine Beata.

Dices, ergo non est operata Beata Virgo in illo instanti per habitus gratiæ, & charitatis, dispositio enim ad infusionem gratiæ, & donorum, non procedit ab habitibus (vsuppono) consequens autem non videtur verum, quia ille est imperfectus modus operandi. Respondetur. Duplex iter intelligi potest hæc sanctificatio per propriam dispositionem, vno modo, ut sit hæc dispositio præparans subiectum ad receptionem habitus, & tunc verum est talem dispositionem non effici ab habitu, nam potius habitus infunditur, quia dispositio effecta est, non vt efficiatur: alio modo potest hæc dispositio intelligi, non vt præparans, sed vt periciens, & vt sanctificationem consummans, & quando dispositio talis est, ab habitu, seu principio intrinseco procedit. Potest ergo dici, Beatam Virginem fuisse sanctificatam per propriam dispositionem hoc posteriori modo, & ita facile expeditur difficultas posita. Mihi tamen verisimilius est fuisse priori modo sanctificatam. Ille enim est magis accommodatus viatoribus ratione vtentibus, & omnibus pensatis ad maiorem perfectionem pertinet, nam qui se ad gratiam disponit, quodammodo se sanctificat, & cum diuino auxilio est sibi aliquo modo causa gratiæ, quod maioris perfectionis est, quàm ex habitu primum actum elicere, vel solum ex auxilio.

Ex hac doctrina infertur, meruisse Virginem in prima sanctificatione sua de condigno non gratiam sed gloriam. Hoc constat ex generali principio, In prima sanctificatione Virgo meruit de condigno gloriam. quod in materia de gratia traditur, nimirum vltimam dispositionem ad gratiam esse meritariam, quæ cum ad perfectionem spectet, etiam in Virgine locum habet, imò etiam Christum Dominum in primo instanti Conceptionis meruisse, simili argumento probat D. Tho. infra q. 34. a. 3. Certè est autem non potuisse B. Virginem per eam dispositionem gratiam mereri, quia principium meriti non cadit sub meritum: gloriam autem mereri potuit, quia illa caruit, qua priuatione supposita maioris perfectionis est obtinere illam ex merito, quàm sine illo. Et confirmatur argumento sæpè facto, quia Angeli, & Adam, meruerunt primâ gloriam per eum actum, quo se ad gratiam

Bernard.
Senens.
Virgo per
proprium
dispositio-
nem primo
sanctifica-
ta.

D. Thom.

Obiectio.

Responsio.

Qualis dis-
positio sue-
rit in Vir-
gine ad gra-
tiam in sua
Conceptio-
ne.

D. Thom.

Greg. Naz.
Ambr.
Beda.

gratiam disposuerunt, & idem de Ioanne Baptista credibile est, de quo sancti aiunt, suo merito patri loquelam restituisse, vt Greg. Naz. orat. 12. quæ est prima de pace, & Ambr. ser. 64. & super Lucam, vbi Beda, & alij. Et Ecclesia canit. Hinc parens nati meritis, vt ergo abditæ pandit, ergo multo magis credendum est, Virginem meruisse gloriam à prima sua sanctificatione. De qua hæc dicta sufficiant. Nam de merito Virginis & augmento gratiæ, alijsq; donis, & gratijs illis collatis, in frâ commodiori loco disputabimus.

QUESTIO XXVIII.

De Virginitate Beatæ Mariæ, in quatuor articulos diuisa.

Einde considerandum est de Virginitate matris Dei. Et circa hoc quaruntur quatuor.

Primo, vtrum fuerit Virgo in concipiendo.

Secundo, vtrum fuerit Virgo in partu.

Tertio, vtrum permanferit Virgo post partum.

Quarto, vtrum votum Virginitatis emisit.

ARTICVLVS I.

Vtrum B. Maria fuerit virgo in concipiendo.

118.
4. 16. c. 45.
Ergo p. 3.
c. 132. Et o.
p. 100.
cap. 4.

D tertium sic proceditur. Videtur, quod mater Dei non fuerit virgo in concipiendo Christus. Nulla enim proles qua habet patrem & matrem, ex virgine matre concipitur. Sed Christus non solum dicitur habere matrem, sed etiam patrem, dicitur enim Luc. 2. vran pater eius, & mater mirantes super his, quæ dicebantur de illo, & infra eadem mater dicit, Ecce enim pater meus, & ego, dolentes quarebamus te. Ergo Christus non est conceptus ex Virgine matre.

2. Præterea Matt. 1. probatur, quod Christus fuerit filius Abrahæ, & Dauid, per hoc quod Ioseph ex Dauid descendit. Quæ quidem probatio nulla esset, si Ioseph pater Christi non fuisset. Ergo videtur, quod Mater Christi eum ex semine Ioseph conceperit, & ita non videtur fuisse Virgo in concipiendo.

3. Præterea Galat. 4. dicitur, Misit Deus filium suum factum ex muliere. Mulier autem consueto modo loquendo dicitur, quæ est viro cognita, ergo Christus non fuit conceptus ex Virgine matre.

4. Præterea, eorum qua sunt eiusdem speciei, est idem modus generationis, quia generatio recipit speciem a termino, sicut & ceteri motus, sed Christus fuit eiusdem speciei cum alijs hominibus, secundum illud Phil. 2. In similitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo. Cum ergo alij homines generentur ex commixtione maris, & femina, videtur quod etiam Christus simili modo fuerit generatus, & ita non videtur fuisse conceptus ex virgine matre.

5. Præterea, Qualibet forma naturalis habet materiam sibi determinatam, extra quam esse non potest: Materia autem forme humane videtur esse semen maris, & femina. Si ergo corpus Christi non fuerit conceptum ex semine maris & femina, non verè fuit corpus humanum, quod est inconueniens, videtur igitur non fuisse conceptus ex virgine matre.

Sed contra est, quod dicitur Isaia 7. Ecce virgo concipiet.

Respondetur dicendum, quod simpliciter confitendum est matrem Christi virginem concepisse, contrarium enim pertinet ad hæresim Hebionitarum, & Cherinti: qui Christum purum hominem arbitrabantur, & de vtroque sexu cum natum putauerunt. Quod enim Christus sit conceptus ex virgi-

ne, conueniens est propter quatuor. Primo propter mittentis Patris dignitatem conseruandam: cum enim Christus sit verus, & naturalis Dei filius, non fuit conueniens, quod alium patrem haberet, quam Deum, ne dignitas Dei patris transferretur ad alium. Secundo, hoc fuit conueniens proprietati ipsius Filij, qui mittitur, qui quidem est Verbum Dei: Verbum autem absque omni corruptione cordis concipitur: quoniam corruptio perfecti Verbi conceptionem non patitur. Quia ergo caro sic fuit à Verbo Dei assumpta, vt esset caro Verbi Dei, conueniens fuit quod etiam ipsa sine corruptione matris conciperetur. Tertio, hoc fuit conueniens dignitati humanitatis Christi, in qua locum peccatum habere non debuit, per quam peccatum mundi tolleretur, secundum illud Ioann. primo. Ecce agnus Dei (scilicet innocens) qui tollit peccatum mundi: non poterat autem esse, quod in natura iam corrupta, ex concubitu caro nasceretur sine infectione originalis peccati. Vnde Augustinus. dicit in libr. de Nuptijs & concupiscentia. Solus nuptialis concubitus ibi non fuit scilicet in matrimonio Mariæ & Ioseph: quia in carne peccati fieri non poterat sine vlla carnis concupiscentia, quæ accidit ex peccato: sine qua concipi voluit, qui futurus erat sine peccato. Quarto, propter ipsum finem incarnationis Christi: quia ad hoc fuit, vt homines renascerentur in filios Dei, non ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo, id est, ex ipsa Dei virtute. Cuius rei exemplar apparere debuit in ipsa conceptione Christi. Vnde Augustinus. dicit in libr. de sancta Virginitate. Oportebat caput nostrum insigni miraculo, secundum carnem nasci de Virgine, vt significaret membra sua de Virgine Ecclesia secundum spiritum nascitur.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Beda dicit super Lucam, pater Saluatoris appellatur Ioseph, non quod verè iuxta Photinianos pater fuerit ei: sed quod ad famam Mariæ conseruandam pater sit ab omnibus estimatus. Vnde & Luc. 3. dicitur. I. t. putabatur filius Ioseph. Vel sicut Aug. dicit in libr. de Bono coniugali. Eo modo pater Christi dicitur Ioseph, quo & vir Mariæ intelligitur sine commixtione carnis, ipsa copulatione coniugij: multis videlicet coniunctius quam si esset adoptatus. Neg. enim propterea non erat appellandus Ioseph pater Christi, quia non eum genuerat concubendo: quandoquidem pater esset etiam ei, quem non ex sua coniuge procreatum aliunde adoptasset.

Ad secundum dicendum, quod sicut Hieronymus. dicit super Matth. cum Ioseph non sit pater Domini saluatoris, ordo generationis eius vsque ad Ioseph deducitur. Primo quidem, quia non est consuetudinibus Scripturarum, vt mulierum in generationibus ordo texatur. Deinde ex vna tribu fuit Ioseph, & Maria, vnde & ex lege eam accipere cogeatur vt propinquus. Et vt Augustinus. dicit in libr. de Nuptijs & concupiscentia fuit generationum series vsque ad Ioseph perducenda: ne in illo coniugio virili sexui vtrique potiori, fieret iniuria, cum veritati nihil deperiret, quia ex semine Dauid & Ioseph erat, & Maria.

Ad tertium dicendum, quod sicut Glossa. dicit ibidem, mulierem pro femina posuit. more locutionis Hebræorum: vsus enim Hebrææ locutionis mulieres dicit, non virginitate corruptas, sed feminas.

Ad quartum dicendum, quod ratio illa habet locum in his, quæ pro edunt in esse per viam naturæ: eo quod natura sicut est determinata ad vnum effectum, ita etiam est determinata ad vnum modum producendi illum. Sed virtus supernaturalis diuina cum sit infinita, sicut non est determinata ad vnum effectum: ita non est determinata ad modum producendi quemcumque effectum. Et ideo sicut virtute diuina fieri potuit, vt primus homo de limo terre formaretur: ita etiam fieri potuit, vt diuina virtute corpus Christi formaretur de Virgine absque virili semine.

Ad quin-

capit. 12. in princ. 10. 7.

Cap. 6. ante med. 10. 6.

Lib. 1. in Luc. 8. secundum ordinem à med. 10. 2. Li. 1. de Nuptijs & conc. c. 11. parum à princ. 1. 7.

Mat. c. 1. f. per illud Christi generatio sic erat, 10. 9.

Cap. 1. non longe à fin. tom. 7.

Est Aug. li. 23 contra Faustum c. 7 in media tom. 6.